

Naziv predavanja: **Utjecaj klimatskih promjena na štetne čimbenike u šumama**

Strukovno područje: ovlaštenu inženjer šumarstva za ekologiju, zaštitu prirode i urbano šumarstvo, ovlaštenu inženjer šumarstva opći smjer (zaštita šuma)

Oblik izvođenja: predavanje

Sažetak predavanja: Štetni abiotički i biotički čimbenici u šumama su pod direktnim utjecajem klime koja utječe na njihovu pojavu i trajanje. Klimatske promjene utječu na promjenu pojave abiotičkih štetnih čimbenika, a time i na štete u šumskim ekosustavima. Utjecaj klimatskih promjena već je sad vidljiv na populacijama šumskih štetnika i na pojavama ekstremnih klimatskih događaja. Klimatske promjene utječu i na širenje i štete od stranih invazivnih vrsta u šumskim ekosustavima. Populacije šumskih štetnika su pod znatnim su utjecajem klime (temperatura, vlaga) pa će promjene klime znatno utjecati na pojavu štetnih populacija šumskih štetnika. U nekim slučajeva doći će do jače i češće pojave gustih populacija što će utjecati na zdravstveno stanje šumskih ekosustava. U drugim će slučajevima doći će i do slabije pojave populacija nekih štetnika. Promjene u temperaturi i količini oborina utječu i na fiziološko stanje biljaka domaćina, koji postaju podložnije napadu šumskih štetnika i biljnih bolesti. Invazivne strane vrste se, uz klimatske promjene i uništavanje staništa, smatraju se jednim od bitnih štetnih čimbenika koji utječu na šumske ekosustave. Broj stranih vrsta u Europi povećava se iz godine u godinu čemu značajno pomažu globalizacija trgovine i sve veći promet putnicima među kontinentima. Strana vrsta će u novom staništu ući u interakciju s domaćim vrstama ili okolinom na drugačiji način od načina kako to čine autohtone vrste i zbog toga strane vrste, u većini slučajeva, ne poboljšavaju niti ne obogaćuju ekosustav u koji su unesene. Promjena klime će također pogodovati preživljavanju unesenih vrsta iz toplijih područja u načelno hladnijoj europskoj klimi posebno u mediteranskom području što predstavlja povećani rizik za submediteranske i mediteranske šumske ekosustave u Hrvatskoj. Već danas treba razmišljati o opcijama kako ublažiti utjecaj klimatskih promjena na šumske ekosustave i kako prilagoditi gospodarenje šumama i zaštitu šuma na sve veće izazove koji nas čekaju u budućnosti.

Predavač: dr. sc. Dinka Matošević. dinkam@sumins.hr, 098 331 639

Životopis predavača: Dr. sc. Dinka Matošević svoju znanstvenu i stručnu aktivnost razvija i obavlja u Hrvatskom šumarskom institutu gdje danas radi u svojstvu znanstvene savjetnice u trajnom zvanju. Do sada je kao voditelj i suradnik sudjelovala na većem broju domaćih i međunarodnih znanstvenih projekata. Do sada je, samostalno ili u suautorstvu, objavila više od 60 znanstvenih radova u međunarodnim i domaćim časopisima iz područja zaštite šuma, s visokim faktorom odjeka i visokom citiranošću. Stručna aktivnost ogleda se u aktivnom radu na stručnim poslovima zaštite šuma, sudjeluje kao voditelj i suradnik na projektima namijenjenim unaprjeđenju struke u području zaštite šuma i šumarske entomologije i sudjeluje u izradi većeg broja stručnih studija za različite naručitelje. Predsjednica je ispitnog povjerenstva u Komori inženjera šumarstva i drvne tehnologije, smjer ekologiju, zaštitu prirode i urbano šumarstvo. Područja užeg interesa su entomologija, invazivne vrste štetnika, štetnici urbanog područja, dijagnoza i prognoza štetnih čimbenika u šumarstvu, biološka kontrola šumskih štetnika, karantenski štetnici, monitoring šumskih štetnika.

Trajanje događanja: 60 minuta

Mogućnost ponavljanja (regionalnog održavanja): ON LINE, ponavljanje samo u okolici Zagreba ili u Zagrebu

Ishodi učenja:

1. objasniti značaj klimatskih promjena i njihovog utjecaja na šumske ekosustave
2. objasniti utjecaj štetnih biotičkih i abiotičkih čimbenika na zdravstveno stanje šuma
3. objasniti utjecaj klimatskih promjena na pojavu štetnih čimbenika u šumama
4. objasniti značaj stranih i invazivnih vrsta štetnika u šumama Hrvatske
5. identificirati štetne biotičke i abiotičke čimbenike koji će povećati svoj štetni utjecaj zbog klimatskih promjena
6. shvatiti štetnosti i utjecaj invazivnih vrsta na šumske ekosustave
7. prepoznati rizike unašanja invazivnih vrsta u šumske ekosustave
8. shvatiti ulogu obavještanja i aktivnog sudjelovanja stručnjaka u širenju informacija i otkrivanju invazivnih vrsta štetnika u šumskim ekosustavima
9. objasniti mogućnosti ublažavanja utjecaja šteta od biotičkih i abiotičkih čimbenika na šumske ekosustave